

**нормативно - правна
регулатива**

**ПРИМЕНА НА ТЕРМИНОЛОГИЈАТА
ЗА ЛИЦАТА СО ИНВАЛИДНОСТ ВО
СВЕТОТ И КАЈ НАС**

*Љујчо АЈДИНСКИ
Горан АЈДИНСКИ
Зоран КИТКАЊ*

Филозофски факултет
Институт за дефектологија

Резиме

Актуелноста на овој стручен и општествен проблем е многукратен од повеќе аспекти, затоа што воедначеноста во употребата на терминологијата има мошне широко значење во третманот на лицата со инвалидност со кои суштински се детерминираат одредени содржини, аспекти и постапки.

Во трудот, условно за сите лица со инвалидност, сопоред класификацијата што е во сила во Р. Македонија, е употребен терминот инвалидност.

Адреса за кореспонденција:

Љујчо АЈДИНСКИ

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Филозофски факултет
Институт за дефектологија
Бул. „Крсте Мисирков“ бб
1000 Скопје, Република Македонија
Ajdinski@freemail.com.mk

***normative and legal
regulation***

**APPLICATION OF TERMINOLOGY FOR
PEOPLE WITH DISABILITY IN THE
WORLD AND IN OUR COUNTRY**

*Ljupcho AJDINSKI
Goran AJDINSKI
Zoran KITKANJ*

Faculty of Philosophy
Institute of Special Education and
Rehabilitation

Abstract

The current interest of this professional and social problem is complex in regard with more aspects, due to the fact that the standardization of terminology use has wide meaning in the treatment of people with disabilities which essentially determine certain contents, aspects and actions.

In this paper, conditionally, for all people with disability, according to the classification used in the Republic of Macedonia, the term disability is used.

Corresponding Address:

Ljupcho AJDINSKI

University "St. Cyril and Methodius"
Faculty of Philosophy
Institute of Special Education and Rehabilitation
Bull. "Krste Misirkov" bb,
1000 Skopje, Republic of Macedonia
Ajdinski@freemail.com.mk

Во практиката, во комуникацијата, и во литературата, како и во законодавната регулатива се употребуваат голем број различни термини, што создава проблеми во заштитата, образованието и рехабилитацијата на лицата со инвалидност.

Трудот прикажува преглед на најзастапените термини во меѓународните и националните документи, како и во одделни европски земји, заклучувајќи дека тоа се термините: **инвалидност** (како општ термин) и **деца со посебни образовни потреби** (кога терминот посебно се употребува за деца).

Трудот се осврнува и врз термините за дефектологијата и специјалната едукација, давајќи одговор дека не може да се стави знак на еднаквост меѓу овие два термина. Бидејќи специјалната едукација е дел од дефектолошката наука, исто така се заклучува покрај примената на терминот **дефектологија** кај нас, кога ќе се комуницира со странство, заради полесно разбирање да се употребува: **специјална рехабилитација и едукација** (што, во суштина тоа е и содржината на предметот на дефектологијата како наука).

Клучни зборови: терминологија, лица со инвалидност, деца со посебни образовни потреби, дефектологија и специјална едукација

In practice and in communication, as well as in literature and legal regulations, a large number of different terms are used, which cause problems in protection, education and rehabilitation of people with disabilities.

This paper presents a survey of the most used terms in international and national documents as well as in certain European countries and makes a conclusion that those are the terms: **disability** (as a general term) and **children with special educational needs** (when the term is used only for children).

The paper refers to the terms for defectology and special education, giving the answer that there is no sign of equality between these two terms. Stating that special education is a part of defectological science, it concludes that besides the term **defectology** which is used in our country, in international communication the term **special rehabilitation and education** to be used (which actually is the subject matter of defectology as a science).

Key words: terminology, people with disabilities, children with special educational needs, defectology and special education.

Вовед

Актуелноста и значењето на овој стручен проблем е многукратен од повеќе аспекти. **Прво**, затоа што усогласеноста во употребата на терминологијата има мошне широко значење во третманот на лицата со инвалидност, со кои суштински се детерминираат одредени содржини, аспекти и постапки. **Второ**, затоа што шаренилото во примената на термините, кај нас и во светот, создава дилеми и проблеми во облиците и обемот на правата за остварување на општествената грижа за овие лица.

Исто така, во овој труд, **прво, условно** ќе го употребиме терминот лица со инвалидност кој најчесто се употребува, како во комуникацијата така и во законската регулатива и меѓународните документи; **второ**, бидејќи овој проблем не е разрешен и во светски рамки, ќе настојваме во излагањето автентично и објективно да изнесеме дел од употребата на термините во практиката, комуникацијата и во законодавната регулатива во светот и кај нас; **трето**, во излагањето ќе се задржиме само на терминологијата општо за лицата со инвалидност како општа групација, а не на одделни видови и степени на оштетеност.

За да можеме полесно и поедноставно да ги усогласиме ставовите околу терминологијата, треба да утврдиме првенствено кои се лицата со инвалидност за кои ќе направиме напори да го изнајдеме вистинскиот општ термин.

Во различни земји постојат различни дефиниции за поимот „инвалидност“.

Introduction

The current interest and the significance of this professional problem is complex in regard with more aspects: **Firstly**, the standardization of terminology use has wide meaning in the treatment of people with disabilities which essentially determine certain contents, aspects and actions; and **Secondly**, because the variety of term usages in our county and worldwide, creates problems and dilemmas in forms and quantity of rights in realization of social care for these people.

At first we would like to point out that in this paper, **firstly**, we will *conditionally* use the term people with disabilities which is mostly used, in communication and in legal regulations as well as in international documents; **secondly**, since this problem has not been solved worldwide, we will try in our presentation, authentically and objectively to present some of the terms used in practice, communication and legal regulations worldwide and in our country; and **thirdly**, in our presentation we will discuss the terminology which refers generally to people with disabilities as a general group, and not to different kinds and levels of disability.

In order to standardize the attitudes towards the terminology more easily, first of all we should state who people with disabilities are, trying to find the real general term.

In different countries there are different definitions of the term “disability”.

Оштетувањата кај овие лица се изразува со соодветна класификација и од неа многу зависи правилното насочување на заштитата и рехабилитацијата. Денес во Република Македонија се применува Класификацијата, објавена во 2000 година со посебен **Правилник за оцена на специфичните потреби на лицата со пречки во физичкиот или психичкиот развој**, што се потпира врз Класификацијата на Светската здравствена организација. (МКБ-10 ревизија 1992-1994). (1)

Според овој правилник се утврдуваат следните видови и степени на оштетеност: **Лица со оштетен вид** (слабовидни и слепи); **Лица со оштетен слух** (наглуви и глуви); **Лица со пречки во гласот, говорот и јазикот**; **Телесно инвалидни лица**; **Ментално ретардирани лица** (лесно, умерено, тешко и длабоко); **Аутистични лица**; **Хронично болни лица**; и **Лица со повеќе видови пречки** (комбинирани пречки).

ТЕРМИНИ И ПОИМИ ШТО СЕ ОДНЕСУВААТ НА ЛИЦАТА СО ИНВАЛИДНОСТ, А СЕ УПОТРЕБУВААТ ВО ТЕОРИЈАТА, ПРАКТИКАТА И КОМУНИКАЦИЈАТА

Денес во различни земји се употребуваат повеќе термини и поими за лицата со инвалидност, како што се: дефект; инвалид; хендикеп; абнормалност; пречки во психофизичкиот развој; пречки во развојот; лица со посебни потреби и други.

Поради ограничениот простор ќе направиме дескрипција само на некои од споменатите термини, за кои сметаме дека заслужуваат особено внимание.

The damage with these people is expressed with appropriate classification, which the correct direction of protection and rehabilitation depends on. Nowadays, in the Republic of Macedonia the Classification issued in 2000 with particular Rule Book for evaluation of specific needs of people with disabilities in physical and psychic development is used, based on the Classification of the World Health Organization. (МКБ-10, revision 1992-1994). (1)

According to this Rule Book, the following kinds and levels of damage are stated: **People with damaged sight** (having poor vision and blind); **People with damaged hearing** (hard-of-hearing and deaf); **People with voice, speech and tongue problems**; **People with physical disabilities**; **Mentally retarded people** (easy, moderate, hard and deep); **Autistic people**; **Chronically sick people**; and **People with many kinds of problems** (combined problems).

TERMS AND ITEMS REFERING TO PEOPLE WITH DISABILITIES, USED IN THEORY, PRACTICE AND COMMUNICATION

Nowadays, in different countries, many terms and items regarding people with disabilities are used, such as: defect; invalid; handicap; abnormality; problems in psychophysical development; developmental problems; people with special needs and so on.

Due to limited space, we will describe only some of the mentioned terms which are of our special attention.

Хендикей

Овој термин е често употребуван во секојдневниот живот. Терминот ***хендикей***, во поширока смисла на зборот, означува тешкотија или пречка што оневозможува некоја активност. А во потесна смисла на зборот за „хендикепирани“ се сметаат оние лица што поради некоја болест, оштетување, инвалидност или пречки во развојот, имаат тешкотии во вклучувањето во општествената средина. (2)

Лица со пречки во развојот

Кај нас овој термин е во употреба во литературата и во законската регулатива, и тоа: **прво**, поради самата поставеност на системот на рехабилитацијата, што ги опфаќа лицата со пречки во развојот од самото раѓање, сè до адолесценцијата и нивната интеграција во социјалната средина; **второ**, поради тоа што во раниот период од животот кај децата што имаат некои оштетувања, не може да се постави диференцијална дијагноза за состојбата, и не може со сигурност да се определи и да се знае оштетувањето. (9)

Лица со посебни потреби

Овој термин се појавува по објавувањето на Извештајот на УНЕСКО од Саламанка за специјалното образование во 1994 година, каде што е употребен терминот „специјални **образовни** потреби“ (special education needs).

Во тој извештај никаде не е спомнат терминот „деца со специјални потреби“, без зборот **образовни**. (10)

Handicap

This term is frequently used in everyday life. In a broader sense of the word, the term handicap means difficulty or problem which disables some activity; but in a closer sense of the word, handicapped are considered those people who, due to some disease, damage, invalidity or developmental problems, have difficulties in social environmental inclusion. (2)

People with developmental problems

This term is used in our country in literature and legal regulations as follows: **firstly**, due to the system of rehabilitation, which includes people with developmental problems from their birth till their adolescence and integration in the social environment; and **secondly**, due to the fact that in the early period of life in children with certain damages, the differential diagnostics of the condition cannot be made and the damage cannot be certainly determined. (9)

People with special needs

This term appears after publishing UNESCO Report for special education from Salamanca in 1994, where the term special **education** needs was used.

In that Report, the term “children with special needs” was not used without the word **education**. (10)

Терминот „деца со специјални **образовни** потреби“ е употребен и во најновиот извештај на Европската агенција за развој на специјалното образование од јануари 2003 година. (3)

Инвалидност

„Инвалидност“ подразбира состојба на организмот кај едно лице кое, поради болест, повреда или вродена мана, има трајно, делумно или целосно намалување на способностите на организмот за нормално функционирање, социјален живот и стопанисување. (4)

Овој термин, како содржински така и термилошки, во практиката кај нас многу срамежливо и ретко се употребува. Зошто мислиме така? Затоа што **прво**, не му е дадено вистинското место во терминологијата како последица на лошиот превод од странската литература. Во англиското јазично подрачје за овие лица се употребува терминот "people with disabilities", што преведено од англиски на македонски значи „лица со инвалидност“ (5). **Второ**, иако кај нас уште со почнувањето на заштитата и рехабилитацијата на овие лица овој термин е употребуван многу често и уште се употребува во комуникацијата и законодавната регулатива (Закон за пензиско и инвалидско осигурување, Закон за вработување на инвалидите, инвалидските организации. А во Уставот на Република Македонија е употребен терминот „инвалидни лица“, кога се зборува за нивните права). (6)

Трето, терминот „инвалидност“, е во употреба во многу земји од англиското говорно подрачје и во земјите од источно-централна Европа (Чешка, Полска, Русија, Словенија и др.).

The term “children with special **education** needs” is used in the latest report of the European agency for development of special education in January 2003. (3)

Invalidity

It means condition of the organism of a person who because of illness, injury or birth defect has permanent, partial or total reduction of the organism abilities for normal function, social life and work. (4)

This term, both in content and terminology, in practice is timidly and rarely used in our country. Why do we think so? Because, **firstly**, the term was not given the right position in the terminology as a result of bad translation from foreign literature. In the English speaking world, the term “people with disabilities” is used instead, which translated in Macedonian means “people with invalidity”. (5) **Secondly**, in our country since the beginning of protection and rehabilitation of these people, this term was used very frequently and is still used in communication and legal regulations (Law on Old-Age and Invalidity Benefits, Law on Employment of Invalid People, Organizations of Invalid People) and even in the Constitution of the Republic of Macedonia the term “people with invalidity” is used when their rights are being stated). (6)

Thirdly, the term “invalidity” is used in many countries of the English speaking world, and in the countries of Eastern and Central Europe (Check Republic, Poland, Russia, Slovenia and others).

Четврто, во сите меѓународни документи (резолюции, декларации и др.), како и во националните законски регулативи на голем број земји, се употребува терминот “disabled persons”, односно „инвалидни лица“.

I. ТЕРМИНОЛОГИЈА УПОТРЕБЕНА ВО МЕЃУНАРОДНАТА ЛЕГИСЛАТИВА

1. ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ПРАВАТА НА ИНВАЛИДНИТЕ ЛИЦА

Под поимот *инвалидно лице* во оваа декларација се смета секое лице кое, поради отсуство (вродено или стекнато) на неговите физички или ментални способности, не е во можност да си ги обезбеди за себе целосно или делумно потребите за нормален индивидуален или социјален живот. (7)

2. ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО (Резолуција бр. 44/25 од 1989 год. на Г. С. на ООН)

Во оваа декларација кога се зборува за правата на детето со оштетувања во развојот е употребен терминот „инвалидно дете“. Така, во точките 2 и 3 е наведено: 2. Државите членки го признаваат правото на *инвалиднојо дејше* ... и 3. Уважувајќи ги посебните потреби на *инвалиднојо дејше*...(8)

3. СТАНДАРДНИ ПРАВИЛА ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ЕДНАКВИ ПРАВА ЗА ИНВАЛИДНИТЕ ЛИЦА

Во стандардните правила, исто така, се употребува терминот „*инвалидноси*“, но при преводот од англиски "disabilities" погрешно е преведен како „хендикеп“.

Fourthly, in all international documents (resolutions, declarations and so on) as well as in national legal regulations of many countries, the term “disabled persons” is used, i.e., “invalid people”.

I. TERMINOLOGY USED IN INTERNATIONAL LEGISLATION

1. DECLARATION ON THE RIGHTS OF DISABLED PERSONS

The term *disabled person* in this declaration refers to any person who due to the lack (inborn or gained) of his/her physical or mental abilities is not able to provide complete or partial needs for normal individual or social life. (7)

2. DECLARATION ON THE RIGHTS OF A CHILD (Resolution No. 44/25 from 1989 of UN General Assembly)

In this declaration, when the rights of a child with developmental damages are discussed, the term “disabled child” is used. So, in points 2 and 3 is stated: Point 2–The member states recognize the right of a *disabled child*... and Point 3–Considering the special needs of *disabled child*...(8)

3. STANDARD RULES ON THE EQUALIZATION OR OPPORTUNITIES FOR PERSONS WITH DISABILITIES

In the standard rules, the term “*disability*” is also used, but this term is translated from English as “handicap”.

Во сите 22 правила е употребен терминот "persons with disabilities", односно „лица со инвалидност“. Ќе споменеме само две правила. **Правило 6: Образование:** Државата треба да го признае еднаквото право и можност за основно, средно и високо образование на децата, младинците и возрасните **со инвалидност**... **Правило 7: Вработување:** Државата треба да го обезбеди остварувањето на човековите права на лицата **со инвалидност**, особено на полето на вработувањето. (9)

4. ИЗВЕШТАЈ НА УНЕСКО ОД СВЕТСКАТА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ПОТРЕБАТА ОД СПЕЦИЈАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ, ДОСТАПНОСТ И КВАЛИТЕТ (7-10 јуни 1994 г.)

Секаде во Извештајот, а и во насловот се употребува терминот „Специјални образовни потреби“, а кога ќе се спомне лице, тогаш се употребува терминот лице или дете со **инвалидност**.

Во поглавјето „Нови размислувања за специјалното образование“ во Извештајот на УНЕСКО, се употребува терминот инвалиди. Така на пример во текстот стои: Законот треба да го признае принципот на еднаквост за можностите **инвалидите** да добијат образование...(10)

II. НАЦИОНАЛНА ЛЕГИСЛАТИВА ВО ОДДЕЛНИ ЗЕМЈИ ВО СВЕТОТ

КАНАДА

1. ЗАКОН ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ИНВАЛИДНИ ЛИЦА

Во една од потточките на овој закон стои: „Канадскиот приод кон прашањата за **ИНВАЛИДНОСТ**“. (11)

In all 22 rules, the term “persons with disability” is used, i.e., “persons with invalidity”. We will mention only two rules. **Rule 6: Education:** The state should recognize equal rights and opportunities for elementary, secondary and higher education of children, youth and adults **with disability**... **Rule 7: Employment:** The state should provide realization of human rights of persons **with disabilities**, especially in the field of employment. (9)

4. THE SALAMANCA STATEMENT AND FRAMEWORK FOR ACTION ON SPECIAL NEEDS EDUCATION (7-10 June, 1994)

Everywhere in the UNESCO Report, even in the title, the term “Special needs education” is used, but when a person is mentioned, then the term person or child with **disabilities** is used.

In the chapter “New Thoughts for Special Education” of the UNESCO Report, the term disabled persons is used. For example, in the text it is stated: The Law should recognize the principle of equality or opportunities, **the disabled persons** to acquire education...(10)

II. NATIONAL LEGISLATION IN CERTAIN COUNTRIES OF THE WORLD

CANADA

1. VOCATIONAL REHABILITATION OF DISABLED PERSONS ACT

In one of the sub-points of this Law is stated: “Canadian approach towards the issue of **DISABILITY**”. (11)

2. ПЕНЗИСКИ ПЛАН НА КАНАДА

И во овој документ се употребува терминот „**инвалид**“. Така, во точката (б) стои: и лицето што ќе стане или престанало да биде **инвалид...** (11)

АНГЛИЈА

ЗАКОН ЗА РАЗЛИКУВАЊЕ НА ИНВАЛИДИТЕ

Во овој закон се употребува терминот „**инвалид**“, во кој се наведува дека под инвалид се подразбира физичка, сетилна и ментална инвалидност. Карактеристично е да се нагласи дека во овој закон и кога се работи за едукација на децата, се употребува терминот „**инвалид**“. Така, во делот IV-образование стои: Едукација на **деца̄а со инвалидност̄**. (12)

ИТАЛИЈА

НАЦИОНАЛЕН ЗАКОН ЗА ГРИЖА, СОЦИЈАЛНА ИНТЕГРАЦИЈА И ПРАВАТА НА ЛИЦАТА СО ИНВАЛИДНОСТ-104/92

Исто така и во овој закон се употребува терминот „**инвалидност**“, ама во преводот на македонски е употребен погрешно терминот „**хендикеп**“. (13)

Од досега изложеното може да заклучиме дека во комуникацијата, литературата и во законската регулатива во светот и кај нас најмногу се употребувани терминот **Disabilities persons**, односно „**Лица со инвалидност**“.

2. CANADIAN PENSION PLAN

In this document, the term “**disabled person**” is also used. So, in Point (b) it is stated: and the person who will become or stopped being **disabled...**(11)

ENGLAND

DISABILITY DISCRIMINATION ACT 1995

This law uses the term “**disability**” which refers to physical, sensual or mental disability. It should be point out that this law uses the term “**disability**” when education of children is in question. So, in Part 4–education it is stated: Education of **children with disabilities**. (12)

ITALY

NATIONAL LAW ON CARE, SOCIAL INTEGRATION AND RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES-104/92

This law also uses the term “**disability**”, but in the translation into Macedonian, the term “**handicap**” is used instead. (13)

From the above mentioned we may conclude that in communication, literature and in legal regulations worldwide and in our country the term **Disabled persons** is mostly used.

Покрај овој термин, во последните години сè почесто се употребува и терминот „посебни потреби“, а би требало „посебни **образовни** потреби“, како што стои во Извештајот на УНЕСКО, заради што официјално кај нас во 2001 година се презеде и во Законот за основно образование, како термин „посебни **образовни** потреби“.

Ако навистина сакаме да применуваме термин за да ги именуваме лицата што се класифицирани според Класификацијата на СЗО и нашето законодавство, би можеле да се определиме за терминот: **инвалидност** а кога ќе сакаме да употребиме термин за деца опфатени или треба да се опфатат со посебен воспитно-образовен процес, би можело да се употребува терминот **деца со посебни образовни потреби**.

Покрај термините за лицата со инвалидност, заради актуелноста ќе се задржиме и на терминот *Дефектологија* како наука, на нејзиниот научен аспект и на нејзината содржина. При тоа, ќе се обидеме да ја објасниме разликата меѓу терминот „дефектологија“ и терминот „специјална едукација“, кој се користи како синоним или замена за „дефектологија“.

Терминот „дефектологија“ како наука не може да се поистовети со терминот „специјална едукација“.

Тој има пошироко значење, бидејќи ги вклучува клиничките, едукативните, социјалните и економските компоненти што, вplotени, го даваат интегративниот пристап во рехабилитацијата на инвалидизираните лица. (14)

Beside this term, the term “special needs” has been used for the last few years instead of the term “special **education** needs” as it was stated in the UNESCO Report, due to which the term “special **education** needs” was officially included in our Law on Primary Education in 2001.

If we really want to apply the term to name the persons who are classified according to the classification of the World Health Organization and our legislation, we should accept the term **disability**, but when we want to use the term which refers to special educational and up-bringing process, the term **children with special education needs** should be used.

Besides the terms which refer to persons with disabilities, because of its current interest, we shall point out the term *Defectology* as a science, its scientific aspect and its content. We shall try to explain the difference between the term “defectology” and the term “special education”, which is used as a synonym or equal to “defectology”.

The term “defectology” as a science cannot be equal with the term “special education”.

It has a broader meaning because it includes the clinical, educational, social and economic components which joined give the integrative approach in rehabilitation of disabled persons. (14)

Авторите на ова излагање (1999) на Дефектологијата ѝ даваат интердисциплинарен карактер, кој се условува од сеопфатната синтеза меѓу знаењата од областа на педагошките, медицинските, психолошките и другите науки. Таа ги користи овие познавања во изучувањето и истражувањето на детекцијата, дијагностиката, третманот, образованието, воспитанието и оспособувањето на лицата со инвалидност преку интегралниот пристап на компонентите од клиничкиот, едукативниот и социо-економскиот дел на рехабилитацијата. (15)

По повеќе стручни расправи и дискусии со претставници од земјата и странство во однос на дефектологијата и специјалната едукација, *се дојде до усогласување на сѐаововише во полза на Дефектологијата како наука и нејзинише содржини* (предмет, цели, задачи, научни погледи и пристапи кон инвалидното лице).

Од дискусиите и расправите произлезе дека не може да се стави знак на еднаквост меѓу Дефектологијата и нејзините содржини, што се потпира врз трите столба: клиничкиот, едукативниот и социјално-економскиот дел со нивните компоненти и „специјалната едукација“ што се содржи во едукативниот дел на Дефектологијата.

По таквото усогласување, иницијаторите кои заговараат промена на името на Дефектологијата, се изјаснуваат дека немаат ништо против содржината на предметот на науката, тие поддржуваат нејзиниот научен поглед, но изјавуваат дека им пречи само името, бидејќи упатува на стигматизација, односно на етикетирање.

The authors of this report (1999) give the defectology its interdisciplinary character, which is caused by the comprehensive synthesis of knowledge in the fields of pedagogical, medical, psychological and other sciences. It uses this knowledge in study and research of detection, diagnostics and treatment, education, up-bringing and training of people with disabilities through integral approach of components of clinical, educational and socio-economic part in rehabilitation. (15)

After many professional discussions with representatives from our country and abroad, in regard with defectology and special education, *we came to standardization of our attitudes in favor of defectology as a science and its content* (subject, aims, tasks, scientific views and approaches towards persons with disabilities).

These discussions prove that there is no sign of equality between defectology with its contents which is based on its three pillars: clinical, educational and socio-economic one with their components and the special education which is included in the educational part of the defectology itself.

After such standardization, the initiators who suggested change of the name of defectology, stated that they were not against the content of this science and they supported its scientific view, but at the same time pointed out that they were opposing only the name which referred to stigmatization i.e., labeling.

И ние се согласуваме дека терминот упатува на негативна конотација, но имајќи ја предвид неговата традиционална примена и неможноста засега да се изнајде друг соодветен термин што ќе ги опфаќа содржините, целите и задачите на Дефектологијата, принудени сме за домашна употреба да го користиме овој термин, додека во меѓународната комуникација ќе го користиме терминот *специјална едукација и рехабилитација*.

We also agree that the term has a negative connotation, but having in mind its traditional implementation and not being able to apply another appropriate term which can include the content, aims and task of defectology, we suggest for domestic usage, to use this term, while in international communication the term *special education and rehabilitation* to be used.

Литература / References

1. **Правилник за оцена на специфичните потреби на лицата со пречки во физичкиот или психичкиот развој** (Сл. Весник на РМ, бр. 1776/2000).
2. **Kovachevikj V, Stanchikj V, Mejovshek M.** Osnovi teorije defektologije, Zagreb, 1986.
3. **European Agency for Development in Special Needs Education, With the contribution of EURYDICE The information Network on Education in Europe, January, 2003.**
4. **Ќордиќ А. и сарадници.** Дефектолошки лексикон, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1999.
5. **Мортон Б.** Српскохрватско-енглески речник, Просвета, Београд, 1974.
6. **Устав на Република Македонија,** Службен Весник на РМ, Скопје, 1991.
7. **Deklaration on the rights of disabled persons,** OON, 1975.
8. **Declaration on the Rights of a Child,** UN, 1990.
9. **Disability Discrimination Act** (England).
10. **The standard rules on the Equalization or Opportunities for Persons with Disabilities,** UN, 1994.
11. **The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education,** UNESCO, 1994.
12. **Vocational Rehabilitation of Disabled Persons Act,** Canada.
13. **National Law on Care, Social Integration and Rights of People with Disabilities in Italy,** 1992.
14. **Ajdinski Lj, Florijan L.** Special Education in Macedonia, European Journal of Special Needs Education, vol. 12, No 2/1997.
15. **Ајдински Љ, Ајдински Г, Михаилов З.** Основи на дефектолошката теорија и практика, Сојуз на дефектолозите на Македонија, Скопје, 1999.
16. **Вујаклија М.** Лексикон страних речи и изрази, Просвета, Београд, 1961.
17. **Filipovich R.** Englesko-hrvatski ili srpski rechnik, Zagreb, 1975.